

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۳/۰۳/۰۱

سید عظیم حسینی

تجارت از دیدگاه ادیان، بخصوص از نظر دین اسلام — قسمت سوم

چنانچه در آیه آتی در مورد تنظیم سند، برای معاملات ذکر شده است. "یا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا تَدَايَنْتُمْ بِدِينٍ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى فَاكْتُبُوهُ وَ لِيَكْتُبَ بَيْنَكُمْ كَاتِبٌ بِالْعَدْلِ وَ لَا يَأْبَ كَاتِبٌ أَنْ يَكْتُبَ كَمَا عَلَّمَهُ اللَّهُ فَلْيَكْتُبْ وَ لِيُمَلِّ الْأَظْفَارَ الَّذِي عَلَيْهِ الْحَقُّ وَ لِيَتَّقِ اللَّهَ رَبَّهُ وَ لَا يَبْخَسَ مِنْهُ شَيْئاً فَإِن كَانَ الَّذِي عَلَيْهِ الْحَقُّ سَفِيهاً أَوْ ضَعِيفاً أَوْ لَا يَسْتَطِيعُ أَنْ يُمِلَّ هُوَ فَلْيُمِلْ لِوَلِيِّهِ بِالْعَدْلِ وَ اسْتَشْهِدُوا شَهِيدَيْنِ مِنْ رِجَالِكُمْ فَإِن لَمْ يَكُونَا رَجُلَيْنِ فَرَجُلٌ وَ امْرَأَتَانِ مِمَّن تَرْضَوْنَ مِنَ الشُّهَدَاءِ أَنْ تَضِلَّ إِحْدَاهُمَا فَتُذَكَّرَ إِحْدَاهُمَا الْأُخْرَى وَ لَا يَأْبَ الشُّهَدَاءُ إِذَا مَا دُعُوا وَ لَا تَسْمَعُوا أَنْ تُكْتَبَ لَهُ صَغِيرًا أَوْ كَبِيرًا إِلَىٰ أَجَلِهِ ذَلِكُمْ أَقْسَطُ عِنْدَ اللَّهِ وَ أَقْوَمٌ لِلشَّهَادَةِ وَ أَدْنَىٰ أَلَّا تَرْتَابُوا إِلَّا أَنْ تَكُونَ تِجَارَةً حَاضِرَةً تُدِيرُونَهَا بَيْنَكُمْ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَلَّا تَكْتُبُوهَا وَ أَشْهِدُوا إِذَا تَبَايَعْتُمْ وَ لَا يُضَارَّ كَاتِبٌ وَ لَا شَهِيدٌ وَ إِنْ تَفَعَّلُوا فَإِنَّهُ فُسُوقٌ بِكُمْ وَ اتَّقُوا اللَّهَ وَ يُعَلِّمَكُمُ اللَّهُ وَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ".

ترجمه: ای کسانی که ایمان آورده‌اید! هنگامی که بدهی مدت داری (به خاطر وام یا داد و ستد) به یکدیگر پیدا کنید، آن را بنویسید! و باید نویسنده‌ای از روی عدالت، (سند را) در میان شما بنویسد! و کسی که قدرت بر نویسندگی دارد، نباید از نوشتن - همان طور که خدا به او تعلیم داده - خود داری کند! پس باید بنویسد، و آن کس که حق بر عهده اوست، باید املا کند، و از خدا که پروردگار اوست به پرهیزد، و چیزی را فروگذار ننماید! و اگر کسی که حق بر ذمه اوست، سفیه یا (از نظر عقل) ضعیف (و مجنون) است، یا (به خاطر لال بودن)، توانایی بر املا کردن ندارد، باید ولی او (به جای او)، با رعایت عدالت، املا

د پانو شمیره: له 1 تر 3

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنی دلیکنیزی بنی پازوالی د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرو مخکې په خیر و لولی

کند! و دو نفر از مردان (عادل) خود را (بر این حق) شاهد بگیرید! و اگر دو مرد نبودند، یک مرد و دو زن، از کسانی که مورد رضایت و اطمینان شما هستند، انتخاب کنید! (و این دو زن، باید با هم شاهد قرار گیرند)، تا اگر یکی انحرافی یافت، دیگری به او یاد آوری کند و شهود نباید به هنگامی که آنها را (برای شهادت) دعوت می‌کنند، خودداری نمایند! و از نوشتن (بدهی خود)، چه کوچک باشد یا بزرگ، ملول نشوید (هر چه باشد بنویسید)! این، در نزد خدا به عدالت نزدیک‌تر، و برای شهادت مستقیم‌تر، و برای جلوگیری از تردید و شك (و نزاع و گفتگو) بهتر می‌باشد، مگر اینکه داد و ستد نقدی باشد که بین خود، دست به دست می‌کنید. در این صورت، گناهی بر شما نیست که آن را ننویسید. ولی هنگامی که خرید و فروش (نقدی) می‌کنید، شاهد بگیرید! و نباید به نویسنده و شاهد، (به خاطر حقگویی)، زیانی برسد (و تحت فشار قرار گیرند)! و اگر چنین کنید، از فرمان پروردگار خارج شده‌اید. از خدا بپرهیزید و خداوند به شما تعلیم می‌دهد، خداوند به همه چیز داناست. این آیه طولانی‌ترین آیه قرآن کریم می‌باشد که با جزئیات پیرامون تمام مراحل مستند سازی تجارت صحبت شده و بیانگر توجه عمیقی است که قرآن، نسبت به امور اقتصادی مسلمین و نظم کار آنها دارد. [۹] اهمیت و عظمت این احکام قرآن در آنست که در جامعه عقب مانده‌ای مانند عربستان آنروز نازل گردیده که در آن سطح سواد و خواندن و نوشتن نهایت پائین بود و حتی پیامبر بزرگ اسلام به مکتب نرفته و درسی نخوانده بود.

در آیه ۲۸۲ سوره بقره که در صدر آن و برای پیشگیری از نزاع احتمالی به کتابت مبیعه توصیه شده، در انتهای آن «تجارت حاضره» استثنا شده است، به این معنا که اگر کالای مورد معامله نقداً و دست به دست رد و بدل گردد، مکتوب نساختن آن اشکالی نخواهد داشت. [۱۰] در قرآن پاک نیز، از تجارت با عنوان "جست و جوی فضل خداوند" یاد شده است. آنگاه که خدای تعالی، مسلمانان را نهی می‌کند که اموال یکدیگر را به ناحق نستانند، تجارت با رضایت دو طرف را، به عنوان راه صحیح معرفی می‌کند. "ولا تاكلوا اموالکم بینکم بالباطل اءلا ان تكون تجاره عن تراض منکم". در مورد کسانی که تجارت و خرید فروش آنها را از یاد خدا غافل نمی‌سازد فرموده است: "رجال لا تلهيهم تجارؤ ولا بيع عن

ذکر الله " اینان اهل تجارت بودند ،لیکن چون هنگام نماز میرسید تجارت را رها میساختند و به سوی نماز می شتافتند و اینها از نمازگزارانی که اهل تجارت نبودند، پاداش بزرگ تری خواهند داشت. حضرت محمد ص هیچ زمانی یارانش را از خرید و فروش با اهل کتاب و مشرکان در داخل و خارج مدینه نهی نفرمود. در طول تاریخ اسلام هیچگاه مسلمانان بین تجارت و عبادت تضاد نمی دیدند. در بنای شهرها معمولاً مسجد جامع در کنار بازار بود و هر مدرسه امکاناتی داشت که از منافع آن، بخشی از مقرری طلاب پرداخت میشد. تجارت از دیدگاه شرع امری مستحب و مورد تأکید بوده است [۱۱] (ادامه دارد)